

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๖

มีภาคปฏิบัติแทรกด้วยถึงจะมีคุณค่า

ในเมืองไทยเรานี่เป็นศูนย์กลางพุทธศาสนาภาคความจำทั้งนั้น เราเห็นไหมเหลวแหลก อยู่ไหน นั่นละไม่มีภาคความจริงคือภาคปฏิบัติ เพื่อหาความจริงจากหลักธรรมโดยแท้ มันก็ได้แต่ของจอมปลอมออกมา เพราะฉะนั้นจึงต้องมีภาคปฏิบัติแทรกด้วย มันถึงจะมีคุณค่า เรื่องศาสนา อยู่ในวัดก็มากแล้ว มีคุณค่าหรือไม่มีคุณค่าก็ดูเอา ถ้ามีแต่ภาคปริยัติล้วน ๆ ถ้ามีภาคปฏิบัติทางวัดก็มีคุณค่า ฆราวาสก็มีคุณค่า ถ้ามีแต่เรื่องความจดความจำเฉย ๆ แม้เรียนวิชาทางโลกก็มีแต่ความจำเฉย ๆ ความสนใจในภาคปฏิบัติที่จะให้ตัวเป็นคนดี และตรงแนวกับภาคปฏิบัติเพื่อนำมาทำประโยชน์นั้นไม่ค่อยมี สำคัญตรงนี้นะ

ภาคปฏิบัติเป็นภาคที่สำคัญมากทุกอย่าง หนีจากภาคปฏิบัติไม่ได้เลย แม้แต่เราทำแกงเรามีภาคปฏิบัติใช้ไหมล่ะ เรียนวิชาทำแกงมาแต่ไม่ทำแกงก็ไม่สำเร็จเป็นแกงขึ้นมา ทำแกงแล้วไม่กินก็ท้องแข็ง เข้าใจไหม มันเป็นภาคปฏิบัติเป็นระยะ ๆ ไป เราเทียบอย่างนี้ เราได้เห็นคุณค่าของภาคปฏิบัติ จนตีกระจายออกไปทางโลก โลกเอาไปจากความจริง ความจริงคือศาสนา คือธรรม ถ้ามีแต่ภาคความจำเฉย ๆ มันเหลวไหลไปได้ เสริมให้มีทิวิมานะไปทางชั่วอีกด้วย คนที่เรียนสูง ๆ จึงมักทำลายมาก ทำลายบ้านเมืองได้มากกว่าตาสีตาสา นี่คือความรู้ที่เรียนมาสูง ไม่สนใจในธรรมเอามาติดแนบกับตนเพื่ออะไร ๆ บ้าง มีแต่ความรู้สูง ๆ สูงมากเท่าไรทิวิมานะก็สูงขึ้น ๆ สุดท้ายเป็นมหาโจร เป็นอย่างนั้นนะ มหาภัย

ถ้าไม่มีภาคปฏิบัตินี้เรารู้สึกว่าไม่ค่อยเห็นด้วยเป็นอย่างน้อย มากกว่านั้นไม่เห็นด้วย เต็ดด้วยนะตรงนี้ คือเราได้เห็นคุณค่าของภาคปฏิบัติมาเป็นลำดับลำดับมาอยู่แล้ว ถ้าไม่มีภาคปฏิบัติไม่เป็นที่ ในธรรมท่านก็บอกไว้อย่างตายตัวเลยนะ พุทธศาสนาโดยแท้ นั้นสมบูรณ์แบบ คือมีปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ๓ ข้อนี้รวมแล้วเป็นศาสนา ถ้าไม่รวมนี้ศาสนาไม่เต็มบาทเต็มเต็ง ผู้ไปเรียนศึกษาศาสนาได้มาก็เอาความจำมาเป็นมรรคเป็นผล เป็นความดีความดีไปเสีย โดยไม่สนใจภาคปฏิบัติซึ่งเป็นความดีความดีโดยแท้มาปฏิบัติเลย ปฏิเวธคือผลแห่งความสงบสุขและความยินดีในตัวเอง ภาคภูมิใจในตัวเองก็ไม่มี ถ้าขาดภาคปฏิบัติเสียอย่างเดียวยาวไปหมด

ก็เคยได้พูดแล้วว่า อย่างเราทำแปลนบ้านนี้ ทำเท่าไรก็ทำ ถ้าไม่หิบบยกออกมาขึ้น ใต้ชั้นหนึ่งก็ตามนะมาปลูกบ้านปลูกเรือน ให้สำเร็จตามรูปร่างของแปลนนั้นแล้ว มันก็ไม่ สำเร็จประโยชน์ ทำแปลนไว้เต็มห้องก็เต็มห้องแปลน แต่ไม่ปรากฏเป็นตึกกรมบ้านช่องขึ้นมา นั้นเป็นอย่างนั้น เพราะไม่มีภาคปฏิบัติ ผลคือความสำเร็จเป็นลำดับลำดับก็ไม่มี นี่ภาค ปรียัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ นี่เป็นศาสนาโดยตรงเต็มร้อยเปอร์เซ็นต์ เวลานี้มันมีแต่ปรียัตินะ เอาปรียัติมาเป็นมรรคเป็นผล ปฏิบัติไม่ต้องพูด ว่าเข้าเรียนได้ชั้นนั้นชั้นนี้ไป ซึ่งมีแต่ลม ปากไม่เกิดประโยชน์อะไร เจ้าของเองก็แก้เกสตัวเดียวไม่ได้ ถ้าเป็นภาคปฏิบัติ เรียนไป ตรงไหนจับไปตรงนั้น พิจารณาไปตรงนั้นเรื่อย แก้ไขไปตรงนั้น เป็นภาคปฏิบัติด้วยกันไป ผลก็ชุ่มเย็นตัวเองไปเรื่อย ๆ

ศาสนามีถึง ๓ นะ มีอันเดียวเวลานี้ เราอยากจะพูดว่าอันเดียว มันมีแต่เรียนเฉย ๆ เรียนจำได้หมายรู้มาแล้วก็เอาอันนั้นมาเป็นมรรคเป็นผล กลายเป็นเรื่องเย่อหยิ่งจองหองไป เสีย ถ้าเป็นภาคปฏิบัติ จับเอาความจริง ๆ มาปฏิบัติแล้วเป็นคนดีความดีขึ้นมาเรื่อย ๆ นี้ แนะนำให้เรื่องภาคปฏิบัติ ไม่ว่าทางโลกทางธรรมต้องเป็นคู่เคียงกันไป ถ้าอยากเห็นผลของ การเรียนมานักน้อย ให้เห็นขึ้นจากภาคปฏิบัติไปด้วยกัน ถ้ามีแต่การเรียนไม่เกิด ประโยชน์

(โรงพยาบาลอุดรธานี ได้นำเงินมาสมทบทอดผ้าป่าเป็นเงินจำนวน ๑๑,๗๐๐ บาท และทองหนึ่งสลึง) เอาละพอใจ เอ้ ของตกมาแล้วมั่งโรงพยาบาล (ได้รับแล้วเจ้าคะ) มัน เครื่องช่วยหายใจสำหรับเด็กหรือใจ เพราะมันมากต่อมากกระจายทั่วทุกแห่ง ไม่ทราบทาง ไหนตกมา จ่ายไปทางไหน ๆ บ้าง คอยดูแต่บิล เรียกว่าบิลจ่ายเงิน คือของที่ตกมาให้หมอ ดู หมอรับรองคุณภาพเรียบร้อยแล้วค่อยส่งบิลมา เราสู้หมอไม่ได้ เรื่องเครื่องไม้เครื่องมือ อะไรต้องขึ้นอยู่กับหมอ หมอรับรองแล้วค่อยจ่ายบิลมา ส่งบิลมาแล้วเราก็จ่ายเท่านั้นโดย ไม่ต้องไปดูเครื่องมือ คือเราดูสู้หมอไม่ได้ ก็ตกลงกันอย่างนั้นทุกโรงพยาบาลไป แต่ก่อน เข้าไปดู ครั้นต่อมามันลำบากทั้งสองฝ่าย ไม่ค่อยเกิดผลประโยชน์เท่าที่ควรเลยยกให้ หมอพิจารณาเรื่องคุณภาพของเครื่องมือแพทย์แต่ละอย่าง ๆ แน่นนอนแล้วส่งบิลมาเราก็ จ่ายเงิน อย่างนี้สะดวกดีตลอดมา

เอาละเข้าใจแล้วนะ ขอบคุณมาก ๆ นะ ช่วยชาติ เราอยู่ในโรงพยาบาลเราก็ช่วย คนไข้ ก็ช่วยชาติ อันนี้ก็ออกมาช่วยชาติประเภทหนึ่ง หลายด้านหลายทางการช่วยชาติ

เรื่องพระพุทธศาสนาของเราเป็นหลักธรรมชาติแล้วเด่น ไม่มีอะไรเสมอ เลยในสามแดนโลกธาตุ พุดถอดออกมาจากหัวใจเลย เพราะฉะนั้นเราจึงได้กล้าพูดละซี

ทั้งอยากเห็นอยากกราบอยากไหว้พระพุทธเจ้า องค์ท่านพระพุทธเจ้าเป็นยังไงมันวาดเอาไว้ องค์นั้นเป็นอย่างนั้น ๆ มันวาดภาพเอาไว้ ๆ ท่านก็สอนไว้แล้วว่า โย ธมฺมํ ปสฺสตี โส มํ ปสฺสตี นาม ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นชื่อว่าเห็นเราตถาคต ท่านก็บอกไว้แล้วนะ แต่มันไม่ได้ค่อยไปสนใจ มันอยากดูแต่องค์ศาสดาเป็นรูปร่างยังไง ๆ อยากดูนั่น เวลาปฏิบัติไป ๆ มันก็ค่อยชัดขึ้น ๆ ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นเรา เห็นธรรมเงื่อนไหนสอดเข้าไปถึงความเชื่อในศาสนา เห็นธรรมเงื่อนไหนสอดความเชื่อเข้าไปถึงศาสดาหนักเข้า ๆ กระจ่างเข้าเท่าไรยิ่งใกล้ชัดติดพันเข้าไป ๆ เอ้า ฟาดเต็มภูมิเลยไม่ต้องไปหาศาสดาที่ไหน นั่นเห็นไหมละ

นี่มาพูดอวดท่านทั้งหลายหรือ ไม่ได้อวด พูดจริง ๆ อย่างกล้าหาญชาญชัยเลยโลกเลยสงสารเสียด้วย ความกล้าหาญนี้ไม่ได้กล้าหาญแบบกิเลสพากกล้าหาญกันนี้ไม่มี กล้าก็ไม่กลัวก็ไม่กลัว มีแต่ธรรมของจริงล้วน ๆ ภายในหัวใจ พูดออกมาแบบไม่สะทกสะท้าน ไม่มีอะไรสะทกสะท้านในสามแดนโลกธาตุ เราพูดจริง ๆ ในหัวใจ เราเราไม่มี การที่จะยกให้ตามสมมุตินิยมสูงต่ำนั้น ใช้ตามกิริยามารยาท คำพูดสูงต่ำนี้เป็นมารยาทธรรมดานี้พูดเหมือนกันกับโลก แต่หลักความจริงจริง ๆ แล้วจะไม่ใช่ออย่างนี้เข้าไป

เมื่ออยู่กับโลกก็ต้องปฏิบัติตามโลกในแง่ที่ควรปฏิบัติได้มากน้อยเพียงไร ก็โอนอ่อนกันไปธรรมดาโลกกับธรรมอยู่ด้วยกัน ยิ่งขยับเข้าไปในธรรมสูงขึ้น ๆ ที่นี้เรื่องโลกค่อยปิดออก ๆ มีแต่เรื่องธรรมหนักเข้า ๆ เมื่อธรรมละเอียดเข้าไปเท่าไรมีแต่ธรรมล้วน ๆ ฟุ้งเลย นั่น นี่จะออกแล้ว เข้าใจหรือ เป็นอย่างนั้นละ เรื่องพุทธศาสนาของพระพุทธเจ้าเรานี้จึงเรียกว่า กระเทือนโลกธาตุทุก ๆ พระองค์ของพระพุทธเจ้า เพราะได้เอานี้วัดกันทีเดียว มันหาทางสงสัยไม่ได้เลย ศาสดามีก็พระองค์ไม่มีที่สงสัยเลย มันจำอยู่ในนี้เป็นอันเดียวกันหมดเลย

เหมือนแม่น้ำมหาสมุทร เราอยู่ในท่ามกลางมหาสมุทร สงสัยมหาสมุทรไปที่ไหนคือหยดน้ำของเราที่สำเร็จเป็นมหาวิมุตติมหานิพพานด้วยกันแล้ว กับมหาวิมุตติมหานิพพานทั้งหลาย ซึ่งเทียบกับแม่น้ำมหาสมุทรทะเลหลวง ธรรมชาตินี้ก็ฝังเข้าไปเป็นอันเดียวกันแล้วถามหาแม่น้ำมหาสมุทรที่ไหน ไปที่ไหนก็รอบด้าน แม่น้ำมหาสมุทรนั้นฉันใดอันนี้ฉันนั้น แน่ อันนี้ฉันใดอันนั้นฉันนั้น รอบเขตโลกธาตุแม่น้ำมหาสมุทรฉันใดธรรมชาตินี้ก็ฉันนั้น แล้วจะไปทูลถามหาพระพุทธเจ้าที่ไหน เหมือนดังว่าจะไปถามหาสมุทรทะเลหลวงที่ไหน ก็อยู่ในท่ามกลางมหาสมุทรแล้วใช้ไหมละ แล้วถามหาสมุทรที่ไหน

มหาวิมุตติมหานิพพานเป็นอันเดียวกันหมด เรียกว่า มหาวิมุตติมหานิพพานเหมือนกันหมด จำเข้าไปเท่านั้นทูลถามพระพุทธเจ้าหาอะไร เท่านั้นพอ

นั่นละที่ว่าผู้ใดเห็นธรรมผู้ใดเห็นเราตถาคต เห็นอย่างนั่นเอง ไม่ต้องไปทูลถามแล้วสด ๆ ร้อนด้วยนะธรรมของพระพุทธเจ้าตลอดมา เป็นแต่เพียงว่ากิเลสมันเหี้ยบมันย่ำทำลายให้จิตให้จางไปตามกาล สถานที่ เวลาเวลาไปเรื่อย ๆ มันเอาไปเหี้ยบทุกอย่างนะ กาล สถานที่ เวลา เวลา เข้าไปเหี้ยบ กาลนั้นสถานที่นั้นไม่ควร กาลนี้ไม่ควร เวลานั้นไม่ควรเวลานี้ไม่ควร เวลาพระพุทธเจ้าโน้นควรตรัสรู้ ก็เท่าที่ท่านได้ไปแล้ว ใจเราไม่ได้สนใจปฏิบัติ แน่ะ ครั้นมาสมัยนี้ไม่เป็นท่านะ ปฏิบัติยังไงก็ไม่ได้มรรคได้ผล ก็หัวมันไม่ได้ปฏิบัติใช้ไหม มันจะเอามรรคเอาผลมาจากไหน ผู้ท่านปฏิบัติท่านปฏิบัติอยู่รู้อยู่ ธรรมะเคยห่างเหินจากการกระทำเมื่อไร การทำดีเป็นธรรมส่วนดี การทำชั่วเป็นบาป นั้น มีติดกันอยู่ตลอดเวลาในตัวของเราผู้เคลื่อนไหวในการทำดีทำชั่วนี้แล เราจะไปหากาล สถานที่ ที่ไหนมาบีบบังคับการกระทำของเรา ว่าไม่ให้ผลทั้งฝ่ายดีและชั่ว ไม่มี นี่แหละพระพุทธเจ้าสอนลงจุดนี้เราคำนไต่ยังงี้ แล้วธรรมก็เป็นอย่างนี้ขึ้นมา ไม่ได้เป็นที่อื่นนะ

ฉะนั้น ขอให้พี่น้องทั้งหลายได้รู้เนื้อรู้ตัวนะ พุทธศาสนานี้เลิศสุดยอดแล้ว เราเทียบแล้วเรื่องศาสนาทั้งหลายกับพุทธศาสนาก็เคยเทียบแล้ว การพูดอย่างนี้มันเป็นการดูถูกเหยียดหยามกัน แต่หลักธรรมไม่มี พูดตามความจริงเป็นยังไงว่าอย่างนั้น ก็พูดตามอย่างนั้น จึงไม่มีคำว่ากระทบกระเทือน พูดตามความจริง เรื่องศาสนาพุทธเราเรียกว่าเลิศแล้ว หาที่ต้องดีไม่ได้ เอานี้ออกทางเลขชี่ เจออะไรเห็นอะไรเรื่องของศาสดาเห็น มันเหมือนกันไปหมดแล้ว แล้วจะไปถามหาอะไร นั้น มันหายสงสัยไปพร้อม ๆ แล้ว จะไปสงสัยที่ไหนอีกไม่มี ไม่มีทางสงสัย

จึงว่าพวกเราที่เป็นชาวพุทธ ก็ควรที่จะมีวีแววของชาวพุทธติดเนื้อติดตัวของชาวพุทธเราบ้างนะ เวลานี้มีแต่กิเลสเต็มบ้านเต็มเมืองแต่ก็มาอวดอ้างว่าเป็นชาวพุทธ นี่ละมันน่าอายไหมล่ะพวกเรา การปฏิบัติตัวของชาวพุทธในฝ่ายฆราวาสเป็นยังไง ก็มีแปลกต่างกับคนไม่ถือพุทธศาสนาเลยอยู่บ้างเป็นธรรมดา อันนี้พระเถระที่บวชมาในพุทธศาสนา เป็นฆราวาสก็ถือศาสนาพุทธ เวลาบวชก็ถือศาสนาพุทธอีกชั้นหนึ่งเข้าไป แล้วการปฏิบัติของพระเจ้าพระสงฆ์ที่บวชตามหลักพุทธศาสนา ซึ่งเป็นชั้นหนึ่งแล้วของพุทธศาสนา ปฏิบัติตัวยังงี้ นั้น มันเป็นชั้น ๆ เข้ามาอย่างนี้ ถ้าไม่ปฏิบัติมันไม่มีผลประโยชน์อะไร ดีไม่ดีไปสร้างบาปสร้างกรรมใส่ตัวเอง ไม่มีผลอะไรเกิดขึ้น

พากันตั้งอกตั้งใจบ้างนะ พยายามละนะ เรื่อยๆไปสนใจกับใคร เพราะส่วนมากมีตั้งแต่พวกมิดด้าก้าตา หูหนวกตาบอดมาคุยมาไม้กันโกหกกัน ตาบอดต่อตาบอดคุยกัน ไม้กันโกหกกัน คนตาดีฟังมันฟังไม่ได้นะ ศาสดาองค์เอกฟังไม่ได้ ธรรมฟังไม่ได้ ผู้ทรงธรรมฟังไม่ได้กับพวกที่คลั่งกิเลสมันไม่มันคุยกัน กิเลสไม่ได้ตำนะ มันต่ำเอากันมันขึ้น กิเลสมันไม่ยอม เคยเห็นไหมน้ำเต้า ที่เขากรองเนื้อมันออกแล้วยังเหลือแต่เปลือก ที่มันลอยไปตามน้ำ โยนลงไปใต้น้ำมันก็ลอยไป มันไม่ลงนะใต้น้ำเต้านะ กดหัวมันลงกันมันขึ้น กดกันมันลงหัวมันขึ้น ให้มันจมไม่จมแหละน้ำเต้า ไปกดหัวมันบีบกันมันก็ขึ้น กดกันมันบีบหัวมันขึ้น มันไม่ยอมลงเข้าใจไหม

นี่ละกิเลสมันเหมือนน้ำเต้ามันไม่ลง กดเท่าไรมันก็ไม่ลง เพราะฉะนั้นจึงชำระยาก ชำระกิเลสเหมือนกับกดหัวน้ำเต้านั้นแหละ เข้าใจไหม พวกเรานี้พวกน้ำเต้าไม่ยอมลง กดทางนี้มันขึ้นทางนี้ ๆ พระพุทธเจ้าตีทางนี้มันไหลลงทางนี้ขึ้นมา ตีทางนี้มันไหลลงทางนี้ขึ้นมา ฟาดทั้งกลางตัวมันก็เลยอยู่อย่างนี้มันไม่ยอมลง มันเหนือน้ำกดทางนี้ลงมันก็ไม่ยอมลง อยู่อย่างนี้ละไม่ยอมลง พอปล่อยมันก็ไหลไปเลยมันเป็นอย่างนั้นนะ พากันจำวันนี้พูดเท่านั้นละ

สรุปทองคำ ดอลลาร์และเงินสดของวันที่ ๕ เมษายน เมื่อวานนี้เป็นวันงานที่หน้าวัด ทองคำได้ ๑๑ กิโล ๑๔ บาท ๕๔ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๑๐๘,๙๘๗ ดอลลาร์ เงินสดได้ ๑,๕๗๘,๖๑๖ บาท

ชมการถ่ายทอดสด ธรรมะหลวงตาวันต่อวัน ได้ที่
www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th